

Församlingsinstruktion 2024–2027

Innehåll

Teologisk grundsyn	sid. 3
Omvärldsbeskrivning	sid. 3
Omvärldsanalys	sid. 5
Barnkonsekvensanalys	sid. 6
Pastorala programmet	sid. 7
Domkapitlets regler	sid. 10
Utvecklingsområden	sid. 12

Bilderna på framsidan:

- Ideella medarbetare – Påskvandring för skolbarn i Våring
- Miljö och hållbarhet – Ängsmark vid Götlunda kyrka
- Gudstjänstliv – Kyndelmässodagen i Bergs kyrka

Svenska kyrkan i Norra Billings pastorat

Teologisk grundsyn

Norra Billings pastorat är ett landsbygdspastorat och består av fyra församlingar, Berg, Frösve, Götlunda och Väring samt fjorton kyrkor. Norra Billings pastorat, tillhör genom Svenska kyrkan i Skara stift en evangelisk luthersk kyrka. Kyrkans centrum är Jesus Kristus och pastoratet ställer sig bakom Skara stifts vision att "tillsammans i ord och handling tala tydligt om Jesus."

"Ett med din värld, så vill du vi skall leva. Gud, gör oss djärva!" Denna uppmaning från psalm 288 i Den svenska psalmboken lyfter fram det ansvar som varje människa har i relation till skapelsen. Ett ansvar som också varje församling och pastorat har i sin tur för att Guds rike ska kunna utbredas och skapelsen återupprättas. (KO 1 kap)

I Ps 104:24 står det: "Otaliga är dina verk, o Herre! Med vishet har du gjort dem alla, jorden är full av vad du skapat." Med vishet skapade Gud världen och människan har fått uppdraget att förvalta skapelsen som också är vår nästa. Ett uppdrag som kräver djärvhet.

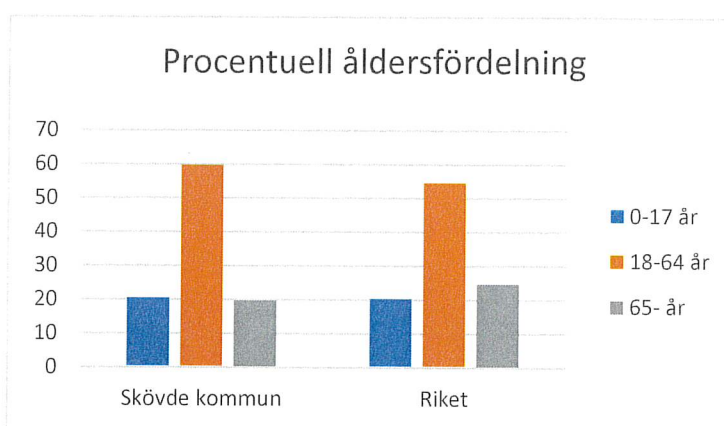
"Lyft oss, o Gud, ur våra tröga vanor." Förvaltarskapet är i behov av nya idéer och att ha styrkan av att våga pröva nytt. Det är lätt att fastna i det som är invariant och tryggt men omvärlden förändras och nya vägar behöver prövas, så även i kyrkans verksamhet. "Ge oss din blick för dolda möjligheter". Det handlar om att kunna mötas på vägen och att se varandra och tillsammans dela erfarenheter samt arbetsuppgifter, att alla är delaktiga i den grundläggande uppgiften att vara kyrka i Norra Billings pastorat

"Ni har fogats in i den byggnad som har apostlarna och profeterna till grund och Kristus Jesus själv till hörnsten". (Ef 2:20). Kyrkan består av levande stenar där ordet förkunnas och sakramenten förvaltas och förmedlas, lovsånger sjungs och böner beds. "Låt oss då känna att din kärlek bär oss." Jesus har gått före och visat på kärlekens väg, där evangeliets budskap förkunnas och förlåtelsens möjlighet upprättar människan och ger kraft och hopp att gå vidare. Norra Billings pastorat vill ge möjlighet till mötesplatser alltifrån det enkla och nära till jublande musikgudstjänster.

Omvärldsbeskrivning

Norra Billings pastorat tillhör Skövde kommun. Befolkningen i kommunen ökar och uppgick vid årsskiftet 2022–2023 till 57 463 personer. I de fyra församlingarna Berg, Frösve, Götlunda och Väring bodde det 8646 personer vid årsskiftet 2022–2023. Av dessa är 6096 kyrkotillhöriga vilket motsvarar 70 %.

Antalet barn och ungdomar i kommunen sammanfaller med riksgenomsnittet medan antalet i invånare i arbetsför ålder är högre och andelen som är 65 år eller äldre är lägre än genomsnittet för riket.

I pastoratet finns de sex mindre tätorterna Lerdala, Timmersdala, Stöpen, Ulvåker, Våring och Tidan. Ungefär hälften av pastoratets invånare bor i någon av tätorterna och resten bor på den omgivande landsbygden. De senaste åren har befolkningen i pastoratet ökat och den ökningen förväntas fortsätta eftersom kommunen arbetar med att utveckla ytterområdena och att det förbereds för industrietableringar i närområdet. Nya bostäder håller på att byggas och det finns efterfrågan på tomter för villor och flerfamiljshus på flera platser i pastoratet. Det sker också en förändring av befolkningen genom att många av de villor som byggdes på 70- och 80-talen byter ägare och tas över av barnfamiljer.

Gemensamt för många av pastoratets invånare är att de pendlar till arbetet i Skövde eller någon av de andra närliggande städerna. Medelstor industri finns enbart i Timmersdala (Elos) medan småindustri och småföretag finns i hela pastoratet. Utan bil är möjligheterna att ta sig mellan olika delar av pastoratet begränsad vilket främst påverkar barn, ungdomar och äldre. Det finns skillnader i de socioekonomiska förutsättningarna mellan olika delar av pastoratet.

Norra Billings pastorat utgörs av levande landsbygd och jordbruket sätter sin prägel på stora delar av pastoratet. Det finns också många naturområden med vandringsleder och besöksmål som naturreservatet Silverfallet. Pastoratet består av gammal kulturbygd med fornminnen som Ranes hög och skeppssättningen i Askeberga.

Det finns ett rikt föreningsliv i pastoratet och kyrkan samarbetar med de lokala föreningarna på olika sätt. I pastoratet företräds den kristna kyrkofamiljen också av Filadelfiaförsamlingen i Tidan, Pingstkyrkan i Stöpen och Timmersdala frikyrkoförsamling och det finns ett ekumeniskt arbete i pastoratet.

Samhällsservice

- Förskolor i Berg, Lerdala, Timmersdala, Tidän, Väring och Stöpen.
- Låg- och mellanstadieskolor med fritidshem i Lerdala, Timmersdala, Tidän, Väring och Stöpen.
- Högstadieskola i Stöpen
- Äldreboenden i Tidän och Timmersdala
- Vårdcentraler i Timmersdala och Tidän
- Folk tandvård i Stöpen
- Livsmedelsbutiker i Stöpen, Tidän, Timmersdala och Väring
- Bensinstationer i Tidän, Timmersdala och Väring
- Pizzerior i Timmersdala, Väring, Stöpen och i Tidän där det även finns ett konditori.

Omvärldsanalys

Pastoratets största utmaning är att förhålla sig till de geografiska avstånden och svårigheten eller avsaknaden av möjlighet att ta sig mellan pastoratets olika delar med kollektivtrafik. Det innebär att samtidigt som det finns en ambition att vara *ett* pastorat så måste det också finnas en medvetenhet om betydelsen av närheten i den egna församlingen och av att det firas gudstjänst i en kyrka som ligger nära. Under sommarmånaderna är pastoratets kyrkor öppna dagligen för att välkomna församlingsbor och turister som besöker trakten.

Kyrkan behöver finnas där människor finns och därför finns det olika mötesplatser i alla församlingarna. Mötesplatsernas innehåll och form anpassas efter lokala behov och förutsättningar. Församlingen är ett sammanhang som bygger gemenskap och ger identitet. Eftersom församlingarna består av människor med olika gåvor, erfarenheter och intressen har församlingarna olika karaktär. Skillnaderna kan vara en gåva som berikar, men det finns också en styrka i att känna gemenskap över församlingsgränserna och där finns det fortfarande mer att utveckla.

Barnfamiljernas vardag utgörs idag av många aktiviteter som ska passas in och i de flesta hushåll arbetar dessutom båda föräldrarna. Detta betyder att det blir konkurrens om det utrymme som finns för aktiviteter och för de barn och ungdomar som inte bor i tätorterna innebär det ofta att de behöver skjutsas. Genom att Svenska kyrkan i Norra Billings pastorat har församlingshem i samhällena där skolorna ligger finns möjligheten att gå med barnen från skolan eller fritids och att gå med dem tillbaka så att de kan delta i miniorer, juniorer eller barnkörer under tiden föräldrarna arbetar. Att pastoratet tar vara på den möjligheten ger fler barn och ungdomar möjlighet att delta i kyrkans verksamheter. Av samma anledning har alla konfirmander sina veckoträffar i Stöpengården dit de enkelt kan gå efter skolan.

Den ökade inflyttningen dämpar effekten av att allt färre människor är medlemmar i Svenska kyrkan och ger en viss stabilitet åt pastoratets ekonomi. Detta i kombination med kommunens demografiska profil gör att pastoratet även framåt behöver ta höjd för att kunna möta många barn och ungdomar.

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys (BKA) av församlingsinstruktionen (FIN) genomfördes under våren, parallellt med arbetet med FIN. BKA:n genomfördes genom ett frågeformulär som fokuserade på utvecklingsområdena. Den besvarades av barn och ungdomar i olika åldrar från hela pastoratet. En analys av svaren visar att

- många barn och ungdomar firar gudstjänst men att få barn har firat mässa.
- barn och ungdomar uppskattar att känna sig delaktiga genom att hjälpa till.
- barn och ungdomar uppskattar gudstjänsten mer om de inkluderas genom att få konkreta uppgifter.
- barn och ungdomar är positiva till att kyrkan arbetar med miljö och hållbarhet men att kommunikationen om vad kyrkan gör inom området behöver bli bättre.

Resultaten av BKA:n har integrerats i FIN.

Pastorala programmet

Gud gör oss djärva!

Under det senaste decenniet har Norra Billings pastorat kallats att vara kyrka i många oförutsedda sammanhang; under flyktingvågen i mitten på 10-talet, under pandemiåren i början på 20-talet och i en tid av krig i Europa. Under samma period har också medvetenheten ökat om att den pågående klimatkrisen är en fråga som berör alla och som kyrkan måste förhålla sig till. I en orolig värld måste kyrkan vara beredd att möta nya situationer, utmaningar och behov vilket också kräver insikt om vad som är kyrkans identitet och uppdrag.

Norra Billings pastorat vill utveckla arbetet för miljö, klimat, hållbarhet och biologisk mångfald genom att fortsätta arbetet med att anlägga ängslika ytor, odla egna altarblommor, arbeta mer med perenner, satsa på hållbar energi för fastigheter och arbeta med att minska klimatavtrycket av konsumtion och transport. Arbetet med miljö, klimat och hållbarhet kräver praktiskt arbete, arbete med förändrade värderingar och reflektion över hur hållbarhetsarbetet är ett uttryck för att vara kyrka.

Under vintermånaderna stängs tio av kyrkorna för att minska energiförbrukningen och därmed pastoratets klimatavtryck. När pastoratet vinterstänger kyrkor är principen att en kyrka ska hållas öppen i varje församling för att det grundläggande uppdraget ska kunna utföras. I Bergs och Frösve församlingar, där den vinteröppna kyrkan inte ligger i en av tätorterna firas också gudstjänster i Timmersdala församlingshem och i Stöpengården, för att alltid värna närheten till gudstjänsten. Att det är nära till gudstjänsten innebär också att vi tillsammans kan ta ansvar för klimatet genom att minska antalet bilresor.

I en orolig värld behövs gemenskaper som ger livsmod, mening, glädje, hopp och trygghet. Norra Billings pastorat vill möta det behovet genom att bland annat erbjuda öppen caféverksamhet, körer, samtalsgrupper, sockenråd, pilgrimsvandringar, internationella gruppen och möjlighet till ideellt engagemang.

Gud gör oss fria!

Svenska kyrkan i Norra Billings pastorat vill möta människor i livets olika skeden med trygghet och frimodighet. Det är en uppgift som kan bäras gemensamt av anställda, ideella och förtroendevalda. Genom samarbete med lokala föreningar, kommun och offentlig förvaltning är Norra Billings pastorat också en aktiv del i det gemensamma liv som levs i pastoratet.

Kyrkans riter hjälper människor att tolka livets förändringar och genom exempelvis barn- och föräldragrupper, leva vidare-grupper och konfirmandundervisning erbjuder kyrkan sammanhang i omvälvande tider i människors liv. Pastoratet vill också erbjuda gemenskaper mitt i vardagen genom exempelvis Tonår, seniorgymna, NyFiket och syföreningar. För människor som på grund av exempelvis ålder och sjukdom har svårt att ta sig till kyrkans lokaler vill pastoratet erbjuda möjligheten till hembesök. Det är ett av de områden där ideella skulle kunna göra en viktig insats och pastoratet vill därför arbeta vidare med att bygga upp besöksgrupper.

Norra Billings pastorat vill ta tillvara människors engagemang och intresse. Därför vill pastoratet satsa på att utveckla det ideella arbetet i alla åldersgrupper. De många ideella krafter som finns ska erbjudas både utrymme och stöttning.

Gud gör oss kloka!

Norra Billings pastorat vill ge människor möjlighet att växa i tro. Ansvaret för dopundervisning innebär att det finns ett fokus på verksamhet som riktar sig till barn och unga. Genom barn- och föräldragrupp, spädbarnsmusik, miniorer, juniorer, tonårsgrupp, konfirmandgrupper och barnkörer får barn och ungdomar möjlighet att växa i tro och hitta sin roll i kyrkans sammanhang.

Vuxna behöver också ges möjligheten att mötas för reflektion och fördjupning och för att få samtala om tro och liv. Dopet är en verklighet att leva i hela livet och för att kunna fördjupas och gå vidare i livet som Kristi lärjungar behövs undervisning som anpassas till människors behov. Ökad kunskap ger också kraft till ökad delaktighet. Pastoratet erbjuder, och vill fortsätta erbjuda, sådana möjligheter genom bland annat vardagsmessa med samtal, bibelsamtalsgrupp, psalmtalsgrupp, Forum Norra Billing, och Mera hållbart. Pastoratet vill vara öppet för att hitta nya sätt och sammanhang att möta människors längtan efter att tillsammans växa i tro.

Gud gör oss glada!

I gudstjänsten får människor möjlighet att tillsammans stämma in i skapelsens lovsång till Gud. Pastoratet vill fortsätta arbetet med att hitta sätt att fira gudstjänst som både är troget kyrkans tradition och som möter människors längtan och behov. I Norra Billings pastorat finns möjlighet att fira olika sorters gudstjänster de flesta söndagar. I gudstjänsten har musiken en viktig roll, oavsett om det gäller körsång, psalmsång, instrumental musik eller musikprogram med inbjudna gäster. Musiken har en viktig roll för att förkunna evangelium på ett sätt som ofta kommer närmare än de talade orden kan göra. I friluftsgudstjänsterna och sommarens vandringar deltar skapelsen i att förkunna evangeliet. Att fira gudstjänst kan ske på många olika sätt där variationer är viktiga och att det inte bara sker på helgdagar utan också på vardagar.

Det är genom dopet som Gud låter kyrkan växa fram genom tiden och det är i nattvarden vår identitet som en kyrka blir tydlig. Olika samfund och kyrkor förvaltar sitt uppdrag att vara kyrka på olika sätt vilket innebär att det alltid finns möjlighet att lära av varandras praktiker och erfarenheter i den världsvida kyrkan. Erfarenhet av nattvardsbordets delade bröd är också ett sätt att förstå delandets och solidaritetens betydelse i den världsvida kyrkan och i världen. Det ger också förståelse för hur kyrkans arbete för klimaträttvisa är ett uttryck för att ge Guds kärlek vidare i världen.

Norra Billings pastorat vill ta ansvaret att vara kyrka på den här platsen i den här tiden med ödmjukhet och glädje och samarbetar gärna med andra samfund inom pastoratets gränser på de sätt som samtidigt bejakar vår gemensamma tro och respekterar våra olikheter.

Domkapitlets regler

Domkapitlets inriktning och mål om gudstjänstfirande församling

I församlingarna i Norra Billings pastorat firas gudstjänst regelbundet och i varje församling de flesta söndagar och kyrkliga helgdagar. I varje församling finns en huvudkyrka och under vintermånaderna koncentreras gudstjänsterna till fyra kyrkor eftersom övriga kyrkor är vinterstängda. Norra Billings pastorat är ett pastorat med fyra församlingar och fjorton kyrkor. För att möta församlingarnas längtan och behov firas gudstjänst på olika sätt, på olika tider och på olika platser.

Domkapitlets regel om huvudgudstjänst/huvudgudstjänst med mässa/inriktning om mässa

I Norra Billings pastorat firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag. Norra Billings pastorat efterlever i dagsläget inte domkapitlets regler om att fira huvudgudstjänst med mässa varje söndag och kyrklig helgdag. Anledningen till att regeln inte efterlevs är att mässfirande inte är en naturlig del av den lokala fromhetstraditionen och att det finns ett motstånd mot att fira mässa för ofta. Norra Billings pastorat är ett landsbygdspastorat där många bor i generationer och där alla hållbara förändringar tar tid. För att komma närmare domkapitlets regler om att fira huvudgudstjänst med mässa arbetar Norra Billings pastorat med:

- att genom ett medvetet arbete få konfirmanderna att känna sig hemma i mässan.
- att få människor att uppskatta mässan genom att sänka trösklarna och exempelvis fira vardagsmässa, mässa i taizéton och mässa för alla åldrar.
- att göra mässa till ett naturligt sätt att fira gudstjänst genom att erbjuda möjligheten att fira mässa någonstans i pastoratet varje söndag eller kyrklig helgdag med undantag för långfredagen och julottan samt midsommardagen.

Dopundervisning och konfirmation

Norra Billings pastorat följer domkapitlets riktlinjer och rambestämmelser för konfirmandarbete.

Domkapitlets regel om kyrkomusiker

I Norra Billings pastorat finns fyra musikertjänster men i dagsläget finns ingen anställd organist. Vid varje ny tillsättning är pastoratet öppet för att rekrytera en organist som kan arbeta i pastoratet, men så är ännu inte fallet. Däremot är det återkommande gästorganister till Söderlingsorgeln i Horn.

Andra språk

I Norra Billings pastorat bedrivs ingen verksamhet på andra språk än svenska men det finns möjlighet att samtala med personal på engelska och finska. Det finns också kunskaper i tyska, franska och spanska bland de anställda och möjligheten finns att ha kyrkliga handlingar på dessa språk samt på engelska. Gudstjänster på finska firas i grannförsamlingen, Skövde församling och för teckenspråkskompetens får pastoratet vända sig till stiftet.

Kyrkorum

I samtliga av pastoratets fjorton kyrkor firas det gudstjänst men lite olika frekvent i de olika kyrkorna. Hänsyn tas till var de ligger och till energiåtgång. I den aktuella lokalförsörjningsplanen är Bergs, Frösve, Vads och Värings kyrkor utsedda till huvudkyrkor i sina respektive församlingar. Under vintern stängs tio av fjorton kyrkor men samtliga öppnas för begravningar. Det är huvudkyrkorna som hålls öppna förutom i Frösve församling där det är Horns kyrka som är öppen.

I lokalförsörjningsplanen beskrivs det kontinuerliga arbetet med att se över pastoratets behov av lokaler och att väga det mot kostnader för drift och underhåll. Pastoratet har också som målsättning att underhåll och reoveringar ska genomföras med ett hållbarhetsperspektiv.

Ansvarsfördelning

I Norra Billings pastorat ansvarar kyrkorådet för all verksamhet. I varje församling finns det ett församlingsråd som är dess styrelse och fullgör de uppgifter som anges i kyrkoordningen samt ansvarar för viss vuxenverksamhet i respektive församling.

Alla enheter samarbetar när det gäller gudstjänster, kyrkliga handlingar, diakoni, konfirmandarbete, barn- och ungdomsarbete samt administration. Samtlig personal är anställd i pastoratet. Prästtjänsterna i pastoratet disponeras enligt följande: tre komministertjänster och en kyrkoherde. Kyrkoherden har det övergripande ledningsansvaret för all verksamhet i pastoratet. Varje komminister arbetar huvudsakligen i respektive församling och är på kyrkoherdens delegation ledamot i dess församlingsråd fast en är ledamot i två församlingsråd, Götlunda och Väring.

Utvecklingsområden

Gudstjänstliv

Norra Billings pastorat med sina fyra församlingar och fjorton kyrkor har inget naturligt centrum. I ett par församlingshem firas det också gudstjänst med jämna mellanrum.

Hur kommer de olika kyrkorna till sin rätt på bästa sätt? För att orka vara kyrka i ett längre perspektiv och på ett bra sätt måste naturliga centra hittas för gudstjänstfirandet i pastoratet. Detta behöver arbetas vidare med för att hitta lösningar.

I dagens stressiga samhälle efterfrågas lugn och ro, men också öppenhet och olika typer av gudstjänster som exempelvis meditationsgudstjänster och vandringar med andakt. I pastoratet är det fortfarande en hög tröskel till nattvardsbordet och därför arbetar vi vidare med att sänka tröskeln till att fira mässa. Många efterfrågar enkelhet och lättillgänglighet. Sång och musik är viktigt, vilket förenar alla oavsett ålder, ursprung och trosuppfattning.

Mål:

- Att öka medvetenheten kring mässan som centrum i församlingens gudstjänstliv.
- Att oftare fira mässa i gudstjänster som särskilt vänder sig till barn och ungdomar.
- Att samordna gudstjänsterna i pastoratet för att få en bra helhet.
- Att undvika konkurrerens inom pastoratet och se över utbudet av gudstjänstlivet.

Ideella medarbetare

Pastoratet vill fånga upp de som vill engagera sig i församlingsarbetet. Ideella medarbetare finns redan nu i många sammanhang i de olika församlingarna. Exempel på det är kyrkvårdar, medarbetare i olika grupper, symötesdeltagare, körsångare, nyckelpersoner vilka öppnar och låser kyrkor sommartid, internationella ombud (Act Svenska kyrkan och Svenska kyrkan i utlandet) och unga ledare i konfirmandgrupper.

För att kunna vara en öppen kyrka i bygden så behövs ideella medarbetare i alla åldrar. Där människor trivs och känner sig delaktiga skapas miljöer som stärker kreativiteten, gemenskapen och sammanhållningen. Pastoratet behöver också se till att det finns anställda som har som arbetsuppgift att stötta och samordna det ideella arbetet. Ideellt engagemang syftar till att människor växer både med uppgiften och i sin gudsrelation. Arbeta i form av projekt och punktinsatser är önskvärt.

Mål:

- Att hitta nya vägar till delaktighet för människor i alla åldrar.
- Att undersöka och samordna de ideella krafter som finns.
- Att ge uppskattning och stöttning till ideella medarbetare.

Miljö och hållbarhet

”Vår mänskliga klimatpåverkan måste minska radikalt för jordens och mänsklighetens skull”, denna mening är hämtad ur *Ett biskopsbrev om klimatet* (2019). Klimatförändringarna kommer att påverka förutsättningarna för allt liv på jorden.

”Ett med din värld, så vill du vi ska leva”, därför är frågor som berör mänsklighetens och skapelsens liv och framtid också frågor som berör kyrkan.

Norra Billings pastorat har som kyrka ett ansvar för att förvalta och gestalta ett hopp. Hopp frigör handlingskraft och tron frigör lusten till det goda. Inför hot och ovisshet är det viktigt att hoppet lyfts fram, vilket Martin Luther påminner oss om i ett av hans citat enligt traditionen: ”Även om jag visste att världen skulle gå under imorgon, skulle jag plantera ett äppelträd idag.”

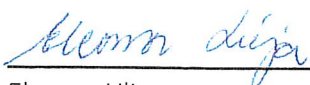
Mål:

- Att öka kunskapen om miljö och hållbarhet bland pastoratets anställda så att den kunskapen kan bli ett naturligt perspektiv när pastoratet arbetar med kyrkans grundläggande uppgift.
- Att aktivt arbeta för biologisk mångfald, energibesparande åtgärder och för att minska pastoratets klimatavtryck av konsumtion och transport.
- Att avsätta resurser för att kunna leda och följa upp arbetet med miljö och hållbarhet.

Godkännande av församlingsinstruktion 2024–2027

Denna församlingsinstruktion godkändes av kyrkofullmäktige i Norra Billings pastorat samt av kyrkoherden vid fullmäktiges sammanträde den 8 november 2023.

Eleonor Lilja
Kyrkofullmäktiges ordförande

Eva Posth
Kyrkoherde

Församlingsinstruktionen utfärdades av Skara domkapitel den 15 december 2023.

Svenska kyrkan

NORRA BILLINGS PASTORAT

Postadress: Väringsvägen 26, 549 76 Våring

Telefon: 0500- 44 02 70

E-post: norrabillings.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/norrabilling